

Quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh ở các trường tiểu học thị xã Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh

Trần Đình Toàn*

*Trường tiểu học thị xã Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh

*HVCH, Trường ĐH Sư phạm, Đại học Huế

Received: 10/11/2023; Accepted: 18/11/2023; Published: 24/11/2023

Abstract: Ky Anh town is a strongly developed economic zone of Ha Tinh province. The rapid economic growth rate has made income in recent years develop strongly, and people's learning needs are constantly increasing. The development of the economy makes the spiritual life of students in elementary schools both rich and complex. In fact, in elementary schools, while many students still have a pure, ethically and culturally healthy lifestyle, there is still a large number of students who have developed new trends in the most uncultured lifestyle. is in unbeautiful, anti-aesthetic cultural behavior... It is not uncommon for students to swear, swear, argue, and fight inside and outside of school. Not only that, some students are also disrespectful and disrespectful to teachers both in real life and on social networks... It seems that school culture in recent times at educational institutions has not been given due attention, in some places it has not been given proper attention. overlooked because the school only focuses on teaching knowledge but forgets to teach students personality. Therefore, the issue of cultural education and management of cultural education activities for students is an important and urgent issue.

Keywords: Management, operations, and behavioral culture

1. Đặt vấn đề

Thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, các trường học cần xác định rõ: “sản phẩm của giáo dục là con người có đủ đức, trí, thể, mỹ” nhằm tạo nguồn lực góp phần phát triển quê hương, đất nước. Trong đó đặc biệt chú trọng đến giáo dục văn hoá ứng xử (GDVHUX) cho học sinh (HS).

Thị xã Kỳ Anh là khu kinh tế phát triển mạnh của tỉnh Hà Tĩnh, tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh làm cho đời sống thu nhập trong những năm gần đây phát triển mạnh mẽ, nhu cầu học tập của Nhân dân không ngừng tăng lên. Sự phát triển của nền kinh tế làm cho đời sống tinh thần của học sinh trong các trường tiểu học vừa phong phú vừa phức tạp. Thực tế ở các trường tiểu học, bên cạnh nhiều HS vẫn có được lối sống trong sáng, lành mạnh về đạo đức và văn hóa thì vẫn tồn tại một bộ phận không nhỏ HS nảy sinh xu hướng mới trong lối sống thiếu văn hóa nhất là trong hành vi ứng xử văn hóa chưa đẹp, phản thẩm mỹ... Tình trạng HS nói tục, chửi thề, cãi vã, đánh nhau ở trong lẫn ngoài trường học xảy ra không hiếm. Không chỉ vậy, có em còn vô lễ, thiếu tôn trọng thầy cô cả ở ngoài đời lẫn trên mạng xã hội... Đường như VHX học đường trong thời gian qua tại các cơ sở giáo dục

chưa được quan tâm đúng mức, có nơi còn xem nhẹ do nhà trường chỉ tập trung vào dạy kiến thức mà quên đi dạy nhân cách sống cho HS. Chính vì vậy, vấn đề GDVHUX và quản lý hoạt động GDVHUX cho HS là một vấn đề quan trọng và mang tính cấp thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm Quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh

Quản lý hoạt động GDVHUX là hoạt động mà người CBQL tác động tới đội ngũ GV, HS và các lực lượng giáo dục khác, nhằm huy động tối đa các nguồn lực để nâng cao chất lượng hoạt động GDVHUX cho HS.

Quản lý hoạt động GDVHUX chính là những công việc của nhà trường mà người CBQL thực hiện những chức năng quản lý để tổ chức, triển khai các hoạt động GDVHUX. Đó chính là những hoạt động có ý thức, có kế hoạch và hướng đích của chủ thể quản lý tác động tới các hoạt động GDVHUX cho HS.

Như vậy, trong phạm vi bài báo, tác giả xác định: Quản lý hoạt động GDVHUX cho HS là những tác động có mục đích, có tổ chức của chủ thể quản lý đến tập thể GV, HS, các lực lượng giáo dục trong và ngoài trường nhằm mục đích giáo dục cho HS nắm được các quy tắc, các chuẩn mực trong ứng xử đối với bản thân, với bạn bè, thầy cô và mọi người xung quanh,

góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện của nhà trường.

2.2. Một số biện pháp quản lý hoạt động giáo dục văn hoá ứng xử cho HS ở các trường tiểu học thị xã Kỳ Anh, tỉnh Hà Tĩnh

2.2.1. Hoàn thiện các quy định về giáo dục VHUX cho HS ở trường tiểu học để triển khai các văn bản chỉ đạo của cấp trên

- Nghiên cứu các văn bản chỉ đạo của cấp trên (Chính phủ, của Tỉnh, Thị xã và của ngành Giáo dục) về xây dựng VHUX, GDVHUX trong nhà trường.

- Cần sớm triển khai xây dựng và triển khai bộ quy tắc về VHUX phù hợp với đặc thù của nhà trường tiểu học và đặc thù phát triển của HS; Đẩy mạnh công tác tuyên truyền để CBQL, GV, nhân viên và HS hiểu về tầm quan trọng của VHUX trong nhà trường; Chỉ đạo GV, nhân viên và HS xây dựng sự đồng thuận trong quan điểm về GDVHUX; Chỉ đạo nhà trường xây dựng được môi trường xanh, sạch, đẹp, an toàn, lành mạnh, thân thiện, góp phần tạo ra môi trường VHUX phù hợp cho HS.

2.2.2. Chỉ đạo tổ chức, triển khai thực hiện chương trình giáo dục văn hóa ứng xử theo hướng tích hợp trong các môn học và hoạt động giáo dục của nhà trường

Tổ chức bộ máy thực hiện quản lý hoạt động đổi mới hình thức tổ chức hoạt động GDVHUX; Tổ chức, triển khai chương trình GDVHUX cho HS tiểu học theo hướng tích hợp vào các môn học có ưu thế; Tổ chức, triển khai chương trình GDVHUX cho HS tiểu học theo hướng tích hợp vào các hoạt động giáo dục

2.2.3. Tổ chức bồi dưỡng, phát triển năng lực chuyên môn của giáo viên trong lập kế hoạch, tổ chức hoạt động giáo dục văn hoá ứng xử cho học sinh ở trường tiểu học

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, phát triển chuyên môn của GV thường xuyên, định kỳ, phù hợp với điều kiện của nhà trường và đội ngũ GV

- Đưa ra các tiêu chí và yêu cầu của việc bồi dưỡng, phát triển về năng lực tổ chức hoạt động GDVHUX cho GV

Khi triển khai tổ chức các hoạt động phát triển về năng lực tổ chức hoạt động GDVHUX cho đội ngũ GV thì hiệu trưởng các trường tiểu học cần căn cứ vào yêu cầu và tính chất của hoạt động để đưa ra các tiêu chí lựa chọn đội ngũ tham gia bồi dưỡng. Vì vậy, cần phải có các tiêu chí như sau:

Đội ngũ tham gia hoạt động bồi dưỡng phải có lòng đam mê và sự hiểu biết về công tác GDVHUX; Phải là những GV đang trực tiếp tham gia giảng dạy các môn

học có liên quan đến các nội dung của GDVHUX; Phải lựa chọn được hệ thống nội dung VHUX để bồi dưỡng; Phải lựa chọn được đội ngũ chuyên gia phù hợp với hoạt động bồi dưỡng; Phải chuẩn bị được các điều kiện cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động bồi dưỡng.

- Xác định hệ thống các kỹ năng tổ chức hoạt động GDVHUX cần được bồi dưỡng cho đội ngũ GV.

- Khuyến khích động viên và tạo điều kiện để đội ngũ GV tham gia vào các khóa bồi dưỡng

- Ứng dụng công nghệ thông tin trong bồi dưỡng, tạo cơ hội cho GV tự bồi dưỡng, tự học tập

- Đánh giá kết quả bồi dưỡng, phát triển về năng lực tổ chức hoạt động GDVHUX cho đội ngũ GV

2.2.4. Phân công, phân nhiệm cho các bộ phận, tổ chức, cá nhân đảm nhận các hoạt động quản lý, thực hiện giáo dục văn hoá ứng xử cho học sinh trong điều phối nguồn lực

- Thành lập ban chỉ đạo hoạt động GDVHUX cho HS thực hiện xây dựng kế hoạch hoạt động GDVHUX cho HS

Từ đầu năm học hiệu trưởng ra quyết định thành lập ban chỉ đạo hoạt động GDVHUX cho HS bao gồm hiệu trưởng (hoặc phó hiệu trưởng) làm trưởng ban, các ủy viên là tổng phụ trách Đội, GV chủ nhiệm, GV bộ môn,... phân công công việc cụ thể cho từng thành viên trong ban chỉ đạo.

Ban chỉ đạo xây dựng kế hoạch quản lý GDVHUX cho HS toàn trường đảm bảo tính thống nhất giữa mục tiêu giáo dục toàn diện trong trường tiểu học, lựa chọn nội dung, hình thức hoạt động đa dạng, thiết thực, phù hợp với tâm lý HS. Hiệu trưởng chỉ đạo các bộ phận tổng phụ trách Đội, công Đoàn, GV bộ môn, GV chủ nhiệm, lập kế hoạch GDVHUX cho HS cả năm, từng tháng, từng tuần cụ thể. Các kế hoạch được xây dựng tập trung những nội dung như: kế hoạch bồi dưỡng kiến thức về công tác GDVHUX cho đội ngũ CB - GV, chuyên đề; hội thảo về GDVHUX cho HS, kế hoạch tổ chức kiểm tra đánh giá công tác GDVHUX của các lực lượng trong nhà trường và của HS. Sơ kết, tổng kết, tuyên dương khen thưởng, rút kinh nghiệm trong công tác GDVHUX cho HS vào mỗi tuần, học kì và cuối năm, kế hoạch tổ chức và tham quan học tập kinh nghiệm những đơn vị có thành tích và sáng kiến hay trong việc GDVHUX cho HS trong tỉnh.

- Xác định vai trò của các tổ chức đoàn thể và cá nhân trong hoạt động GDVHUX cho HS.

- Tổ chức tốt sự phối hợp giữa các tổ chức đoàn thể và cá nhân của nhà trường trong thực hiện GDVHUX cho HS

Rà soát bộ máy điều hành của các tổ chức đoàn thể với hệ thống phân cấp, phân quyền hợp lý trong khuôn khổ pháp luật theo nguyên tắc: phân định rõ trách nhiệm, quyền hạn và nghĩa vụ của từng thành viên trong bộ máy quản lý, tránh tình trạng đùn đẩy, dựa dẫm, thiếu trách nhiệm hoặc bao biện, chồng chéo công việc của nhau.

Xây dựng các mối quan hệ tốt đẹp giữa các thành viên với thành viên, thành viên với tập thể, tổ chức trong nhà trường bằng cách tạo niềm tin với nhau thông qua các hoạt động chung. Hiệu trưởng đưa ra phương châm để hướng tới cái đích: Trường học là môi trường văn hoá, môi trường thân thiện, HS tích cực. Đó là thân thiện với môi trường, thân thiện trong lối xưng hô, chào hỏi, trao đổi công việc, góp ý, chỉ bảo, giải quyết những khó khăn hoặc xung đột; lịch sự trong cách ăn mặc, đi đứng, giao tiếp; tôn trọng cá tính riêng và ý kiến cá nhân; hiếu khách; gìn giữ những giá trị truyền thống nhà trường; thương yêu, giáo dục HS với cái tâm của người thầy.

2.2.5. Huy động, phối hợp các lực lượng trong giáo dục văn hoá ứng xử cho học sinh ở trường tiểu học dựa trên cơ sở xác định chức năng, nhiệm vụ, phân công trách nhiệm cụ thể cho từng lực lượng tham gia

- Thành lập ban chỉ đạo phối hợp giữa các lực lượng giáo dục

Hiệu trưởng nhà trường ra quyết định thành lập ban chỉ đạo thực hiện quy chế, kế hoạch phối kết hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Bởi lẽ đây sẽ là cơ sở pháp lý để các thành viên trong ban chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ, đồng thời đảm bảo tính chặt chẽ, hiệu quả trong công tác phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong việc tổ chức hoạt động GDVHUX cho HS.

- Xây dựng quy chế phối kết hợp giữa các lực lượng giáo dục trong việc tổ chức các hoạt động GDVHUX cho HS

Hiệu trưởng sẽ là người trực tiếp xây dựng dự thảo quy chế phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Triển khai dự thảo này đến từng đối tượng liên quan như: GV, tổng phụ trách đội, Đội thiếu niên, tổ chức công đoàn, ban đại diện CMHS và chính quyền địa phương... để tất cả các lực lượng này đều có những đóng góp tích cực cho hoạt động GDVHUX cho HS tiểu học.

- Nhà trường giữ vai trò làm đầu mối trong việc phối kết hợp với các lực lượng giáo dục trong công tác thực hiện hoạt động GDVHUX; Lựa chọn các hình thức phối kết hợp các lực lượng giáo dục khi tham gia hoạt động GDVHUX cho HS tiểu học; Tạo điều kiện

cho các lực lượng khi tham gia hoạt động GDVHUX cho HS tiểu học; Kiểm tra, đánh giá hoạt động phối kết hợp của các lực lượng tham gia hoạt động GDVHUX cho HS tiểu học

2.2.6. Tăng cường kiểm tra, đánh giá chất lượng giáo dục văn hóa ứng xử và hiệu quả sử dụng các nguồn lực hỗ trợ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh

- Ban giám hiệu các trường tiểu học cần kịp thời triển khai công tác kiểm tra, đôn đốc, theo dõi, giám sát hàng ngày việc thực hiện kế hoạch tổ chức hoạt động GDVHUX trên cơ sở các mục tiêu, nội dung hoạt động GDVHUX, điều chỉnh khi cần thiết. Hàng tuần, hàng tháng ban kiểm tra, các tổ chuyên môn, các nhóm họp thảo luận xem xét, đánh giá việc thực hiện hoạt động GDVHUX xem mức độ đạt được của các hoạt động này ra sao.

- Tiến hành xây dựng hệ thống các tiêu chí về kiểm tra, đánh giá hiệu quả hoạt động GDVHUX cho HS phù hợp với đặc thù và điều kiện của từng nhà trường. Bên cạnh đó, ban giám hiệu các trường cũng cần đổi mới về hình thức kiểm tra, đánh giá để đảm bảo tính khách quan, công bằng, khuyến khích được GV và HS trong quá trình tham gia hoạt động GDVHUX.

3. Kết luận

Biện pháp quản lý là một hệ thống đa dạng, năng động, mỗi biện pháp đề xuất đều có những ưu điểm và những hạn chế riêng, không có biện pháp nào là vạn năng. Do vậy, trong quá trình vận dụng các biện pháp này vào trong từng điều kiện, hoàn cảnh cụ thể của hoạt động GDVHUX cho HS ở các trường tiểu học cần phải sử dụng một cách linh hoạt, sáng tạo phối kết hợp các biện pháp với nhau, có như vậy mới khai thác tối đa ưu điểm, hạn chế các nhược điểm của từng biện pháp.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Công văn số 1473/BGDĐT-GDCTHSSV về việc góp ý dự thảo đề án “Xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học*. Hà Nội.

[2] Nguyễn Thị Bé (2013), *Quản lý hoạt động văn hoá học đường của HS THPT trên địa bàn thành phố Hà Nội hiện nay*, Luận văn Thạc sĩ Quản lý giáo dục.

[3] Nguyễn Thị Mai Chang (2014), *Quản lý hoạt động giáo dục văn hoá ứng xử cho HS các trường THPT thành phố Vĩnh Yên tỉnh Vĩnh Phúc*, Luận văn Thạc sĩ Khoa học giáo dục, Đại học Thái Nguyên.

[4] Phạm Minh Hạc (chủ biên) (1998), *Văn hóa và giáo dục, giáo dục và văn hóa*, NXB Giáo dục Hà Nội.

[5] Nguyễn Khắc Hùng (Chủ biên) (2011), *Văn hóa và văn hóa học đường*, NXB Thanh niên, Hà Nội.